

Kuopion väestönkehitys, elinkeinot ja asuminen - asumisen rakentamisen eteneminen ja käyttöönotettavat alueet vuosina 2020 - 2024

Vs. kaupunkisuunnittelujohtaja Ari Räsänen Kaupunkisuunnittelun tukipalvelut

Kuopion väestöä, elinkeinoja sekä asumista koskevat lähtötiedot on koottu ja tarkistettu tulevan vuoden talousarvion laadintaa varten. Lähtötietoja käytetään myös useamman vuoden käsittävän toiminta- ja taloussuunnittelun, palvelujen suunnittelun sekä kaavoituksen perusteina. Ohjelmointia tullaan uudelleen tarkentamaan vuodelle 2020 hyväksyttävän talousarvion sekä toiminta- ja taloussuunnitelman 2020–2023 yhteydessä.

Väestökehitys ja asuntotuotanto

Kuopion virallinen väkiluku 31.12.2018 oli 118 664 henkilöä. Kuopio on väkiluvultaan Suomen 9. suurin kaupunki.

Kuopion vuosittainen kuntaliitoksia huomioimaton väestönkasvu voimistui n. 1 200 hengen suuruisiksi vuosien 2012–2014 aikana. Tämän jälkeen vuosittainen väestönkasvu on hidastunut. Väestönkasvu oli 455 henkeä (0,4 %) vuonna 2018 ja 469 henkeä vuonna 2017. Aiempia vuosia alhaisempaan väestönkasvuun ovat vaikuttaneet pääasiassa muuttovoiton ja siirtolaisuuden pieneneminen. Lisäksi syntyvyys on jatkanut laskuaan.

Vuonna 2014 valmistunut väestöennuste nojautui vahvan väestönkasvun ajatukseen. Ennustetta laadittaessa arvioitiin lähivuosien väestönkasvuksi 1 000-1 200 asukasta vuosittain ja 2020-luvulla 800-900 asukasta vuodessa. Ennusteen kasvuvauhtiin ei ole ylletty.

Vuoden 2018 lopun ennustetusta noin 120 140 väkiluvusta on jääty väkilukuun 118 664. Ennusteesta ollaan tällä hetkellä jäljessä noin 1 400 henkeä, joten vuositason ennusteen mukaisesta kasvusta on jääty keskimäärin jälkeen noin 300 hengellä. Joka tapauksessa on selvää, että Kuopion väestörakenne vanhenee ja ikääntyneiden määrä kasvaa. Ikääntyminen vaikuttaa huomattavasti taloudelliseen huoltosuhteen sekä palveluiden suunnitteluun. Ilmiö on valtakunnallinen, eikä vain Kuopiota koskeva.

Tilastokeskuksen kuntatasoinen väestöennuste valmistuu syksyllä 2019, joten kaupungin oman ennusteen sijaan on tarkoituksenmukaisempaa käyttää sitä toiminnan suunnittelussa, kunnes kaupungin oma ennuste on päivitetty. Vuosi 2018 oli rakentamisen ennätysvuosi Kuopiossa. Asuntoja valmistui 1803. Eniten asuntoja valmistui Saaristokaupungin Lehtoniemeen ja Rautaniemeen sekä Puijonlaaksoon ja keskustaan. Uusiin rakennuksiin myönnettujen lupien määrä kääntyi lievään laskuun vuonna 2018. Vuonna 2019 ennakoidaan valmistuvan noin 800-900 uutta asuntoa eli vuoden 2018 ennätystasolle ei yllätä.

Väestönkasvu ja asuntotuotanto kohdentuvat tulevina vuosina yhä useammalle alueelle. Vuoteen 2025 mennessä vahvimpia väestönkasvun alueita ovat Lehtoniemi, Keskusta lähialueineen, Savilahti ja Puijonlaakso sekä Hiltulanlahti.

Työpaikat, työttömyys ja liiketoiminta

Tällä hetkellä tuoreimmat Tilastokeskuksen tiedot ovat vuoden 2016 lopulta eli reilun kahden vuoden takaa. Kuopion työpaikkakehitys oli hyvin suotuisaa vuosina kuluvan vuosikymmenen alussa. Työpaikkoja syntyi keskimäärin 700 työpaikkaa vuosittain. Vuonna 2013 sen sijaan työpaikkojen kokonaismäärä laski noin 600 työpaikalla. Ja vielä vuonna 2014 työpaikkojen määrä laski tuhannella työpaikalla. Vuonna 2015 työpaikkojen lukumäärä säilyi edellisen vuoden tasolla. Vasta vuonna 2016 työpaikkojen määrä kääntyi nousuun (+530). Vuosien 2017 ja 2018 tietoja ei ole vielä käytössä.

Kuopion seudun yritysten liikevaihdon ja palkkasumman kehitys jatkui myönteisesti. Myös yritysten vienti jatkoi kasvu-uralla vuonna 2018.

Talouden suhdannetaantuma lisäsi kaikkien suurten kaupunkien työttömyysastetta 2010-luvun ensimmäisellä puoliskolla. Viimeisen parin vuoden aikana työttömyysaste on kuitenkin laskenut merkittävästi Kuopiossa ja koko maassa. Kuopion vuoden 2018 keskimääräinen työttömyysaste 10,5 % oli kuudenneksi pienin suurista kaupungeista.

Asuntotuotannon ohjelmointi ja palveluinvestoinnit

Kuopiolla on voimakkaaseen väestönkasvuun tähtäävä strategia, joten asuntotuotannon tavoitteiden on tuettava osaltaan kasvun mahdollistamista. Valmistuneet ja suunnittelussa olevat useat eri tontti- ja kaavavarantokohteet mahdollistavat asuntotuotannon vähimmäistason nostamisen 1 200 asuntoon vuosille 2020-2024.

Vuositasolla tavoitellaan noin 750-850 kerrostaloasunnon ja noin 350-400 pientaloasunnon valmistumista ja yhteensä noin 6 000 asunnon tuotantoa tulevalla viisivuotiskaudella. Tavoitteena on lisäksi täydennysrakentamisen lisääminen, jolloin kaupungin laajeneminen uusilla kasvusuunnilla on hitaampaa.

Alueellisesti tarkasteltuna eniten uusia asuntoja valmistuu tulevina vuosina Keskustaan ja sen lähialueille sekä Saaristokaupunkiin. Muita käyttöönotettavia alueita ovat mm. Rauhanlahden alue ja Hiltulanlahden eteläisin osa (Puutossalmentien varsi). Lisäksi kaupunkirakennetta tiivistetään Keskustan uudistuvilla kortteleilla sekä kehittämällä vanhoja asuinlähiöitä. Maaseututajamien tonttikysyntää on pyritty edistämään, mutta kysyntä on jäänyt alhaiseksi. Niissä onkin jäljellä runsaasti erilaista tonttitarjontaa. Kaupunki on käynnistänyt maaseututontteja koskevan selvitystyön, jossa pyritään myös löytämään keinoja tonttikysynnän edistämiseksi.

Omakotitalotonttien kysyntä on hivenen vähentynyt viime vuosikymmenen huippuvuosista ja kysyntä on painottunut kerros- ja rivitalotontteihin. Kaupungin tavoitteena on edelleen tonttireservin kasvattaminen kaikkien tonttityyppien kohdalla.

17.06.2019

Asuntorakentamisen seurauksena tulevalla viisivuotiskaudella tulee rakennettavaksi uusia palveluinvestointeja, kuten kouluja, päiväkoteja, leikki- ja lähiliikuntapaikkoja sekä ulkoiluväyliä.

Kuopion kasvutavoitteiden toteutuminen edellyttää vahvaa työpaikkakasvua ja korkeana jatkuvaa asuntotuotannon tasoa. Määrätietoista ja ripeää elinkeino- ja asuntoalueiden suunnittelua ja kaavoitusta on myös tulevaisuudessa jatkettava.

Vaikutusten arviointi -

Esitys

Esitän, että kaupunginhallitus hyväksyy 17.6.2019 päivätyn Kuopion väestöä, elinkeinoja ja asumista koskevat lähtötiedot ja asuntotuotannon ohjelmoinnin ja etenemisen muutokset käytettäväksi talousarvion valmistelun ja muun suunnittelun pohjana.

Liitteet 1 5245/2019 Raporttiluonnos

Valmistelija
Jussi Niilahti puh. +358 44 718 5510
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Kaupunkisuunnittelija Jussi Niilahti esittelee asiaa kokouksessa

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Jarmo Pirhonen

Kaupunginhallitus hyväksyy kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös

Kaupunkisuunnittelija Jussi Niilahti oli kokouksessa kuultavana asiakohdassa. Niilahti poistui kokouksesta kuulemisen jälkeen.

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan tekemän päätösehdotuksen.

